

2013-01-01

"อันล่างละ เม็ดมิได้"? กลุ่มสื่อขี้อิสราเอลกับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

จิตติภัทร พูนขำ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

พูนขำ, จิตติภัทร (2013) ""อันล่างละ เม็ดมิได้"? กลุ่มสื่อขี้อิสราเอลกับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา," *Journal of Social Sciences*: Vol. 43: Iss. 1, Article 7.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol43/iss1/7>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

“อันลวงละเมิดมิได้”?

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลกับนโยบาย ต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

จิตติภัทร พูนขำ*

Abstract

The article studies the role of the Israel Lobby in influencing the formulation of US foreign policy and argues that America's pro-Israel foreign policy is mainly caused by the influence of the Israel Lobby within the country's political system, both directly and indirectly. That is, the Israel Lobby not only has access to executive and congressional leaders but can also manipulate American public opinion to be in favor of a pro-Israel foreign policy. The 'inviolable' status of the Israel Lobby means that free criticism of it is shunned in the public sphere. The article then provides two case studies: the Iraq War of 2003 and US foreign relations with Iran, both of which have had negative repercussions on US foreign policy in the international system.

Key Words: Israel Lobby, US Foreign Policy, Iraq, Iran

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาบทบาทของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอล (Israel Lobby) ที่มีต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา โดยเสนอว่า นโยบายต่างประเทศที่สนับสนุนอิสราเอลนั้นส่วนใหญ่แล้วเกิดขึ้นมาจากพลังอำนาจที่แข็งแกร่งที่ยิ่งใหญ่ของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลภายในระบบการเมืองสหรัฐอเมริกาทั้งโดยตรงและโดยอ้อม กล่าวคือกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลสามารถเข้าถึงผู้นำในระดับประเทศทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร และสามารถสรรสร้างมติมหาชนอเมริกันที่โน้มเอียงเข้าหานโยบายต่างประเทศที่ส่งเสริมอิสราเอลได้ สถานะ “อันลวงละเมิดมิได้” ของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลนำไปสู่การหลีกเลี่ยงและละเลยที่จะวิพากษ์วิจารณ์ในพื้นที่สาธารณะ บทความนำเสนอกรณีศึกษาสองกรณี คือ กรณีสงครามอิรักในปี 2003

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาการระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

และกรณีความสัมพันธ์ต่างประเทศกับอิหร่านเพื่อชี้ให้เห็นถึงบทบาทของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลซึ่งส่งผลกระทบในด้านลบต่อนโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาในระบบระหว่างประเทศ

คำสำคัญ: กลุ่มล็อบบี้อิสราเอล, นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา, อิรัก, อิหร่าน

“สหรัฐอเมริกาได้มอบอะไรให้แก่อิสราเอล—จะให้กล่าวเช่นไรต่อสมาชิกผู้ทรงเกียรติแห่งรัฐสภาแห่งนี้? สหรัฐอเมริกาได้มอบทั้งการสนับสนุนทางการเมืองและการทหารและความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจอย่างมหาศาลแก่อิสราเอล เนื่องจากความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาอิสราเอลได้เติบโตขึ้นเป็นรัฐสมัยใหม่ที่ทรงอำนาจ ...ข้าพเจ้าทราบดีว่า ข้าพเจ้ากำลังสื่อสารกับประชาชนชาวอิสราเอลและชาวยิวทุกคนทั่วทั้งโลก เมื่อข้าพเจ้ากล่าวกับท่านทั้งหลายในวันนี้ ขอขอบคุณประชาชนชาวอเมริกัน”

—Benjamin Netanyahu (อดีตนายกรัฐมนตรีของอิสราเอล)

“เมื่อประชาชนถามข้าพเจ้าว่าจะช่วยเหลืออิสราเอลได้อย่างไร ข้าพเจ้าตอบว่า ...โปรดช่วย AIPAC

[The American-Israel Public Affairs Committees].”

—Ariel Sharon (อดีตนายกรัฐมนตรีของอิสราเอล)

“ขอบคุณพระเจ้าที่พวกเรามี AIPAC ผู้สนับสนุนและสหายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่พวกเรามีในโลกใบนี้”

—Ehud Olmert (อดีตนายกรัฐมนตรีของอิสราเอล)

บทนำ

ตั้งแต่การก่อตั้งรัฐประชาชาติเป็นครั้งแรกในปี 1948 อิสราเอลได้พัฒนาสถานะของความสัมพันธ์แบบพิเศษ (special relationship) กับสหรัฐอเมริกาอย่างมีนัยสำคัญ การดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาต่ออิสราเอลเป็นไปในลักษณะของการสนับสนุนทางการทูตในเวทีระหว่างประเทศและการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและการทหารแก่อิสราเอล ซึ่งตั้งแต่ปี 1974 เป็นต้นมานั้น อิสราเอลเป็นรัฐที่รับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและการทหารจากสหรัฐอเมริกามากที่สุดในโลก ซึ่งทำให้อิสราเอลกลายเป็นรัฐที่มีขีดความสามารถทางการทหารและเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างมากทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลก คำถามสำคัญ คือ เพราะเหตุใด

สหรัฐอเมริกาจึงดำเนินนโยบายแบบพิเศษกับอิสราเอล นักวิชาการจำนวนหนึ่งเสนอว่า อิสราเอลเป็น “สินทรัพย์ทางยุทธศาสตร์” (strategic asset) ที่สำคัญของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคตะวันออกกลางตั้งแตในช่วงสงครามเย็นเป็นต้นมา ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและการทหารจึงสอดคล้องกับผลประโยชน์แห่งชาติสหรัฐฯ ด้วย (Spiegel 1983; Spiegel 1985; Organski 1990; Slater 2009) แต่นักวิชาการผู้สนับสนุนอิสราเอลมาโดยตลอดอย่าง Bernard Lewis (1992) ยังยอมรับว่า การสิ้นสุดลงของสงครามเย็นได้พรากเอาความเป็นสินทรัพย์ทางยุทธศาสตร์ของอิสราเอลไป แม้ว่าอิสราเอลได้กลายเป็น “หนี้สินทางยุทธศาสตร์” (strategic liability) แต่กระนั้นก็ดี สหรัฐฯ ก็ยังคง

ให้การสนับสนุนแก่อิสราเอลอย่างเต็มที่ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในปัจจุบัน

นักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่า นโยบายสนับสนุนอิสราเอลนั้นเป็นประเด็นทางคุณธรรม กล่าวคือสหรัฐอเมริกาองอิสราเอลว่าเป็น “ผู้อ่อนแอ” ล้อมรอบไปด้วยบรรดาระัฐศัตรูชาวอาหรับซึ่งกลั่นแกล้งรังแกอิสราเอลซึ่งเป็นรัฐยิวที่เป็นประชาธิปไตย สหรัฐอเมริกาจึงจำเป็นต้องสนับสนุนส่งเสริมรัฐประชาธิปไตยในภูมิภาคนี้ ประเด็นสำคัญ คือ ชาวยิวเป็น “เหยื่อ” ในประวัติศาสตร์การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของโลก (โปรดดู Dershowitz 1991; Dershowitz 2003) นอกจากนี้ ประเด็นเรื่องยิวและอิสราเอลนั้นเป็นเรื่อง “อันลวงละเมิดมิได้” ในสังคมการเมืองอเมริกัน บุคคลที่วิพากษ์วิจารณ์อิสราเอลหรือนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาที่เป็นมิตรกับอิสราเอลในพื้นที่สาธารณะอย่างเปิดเผยมักถูกโจมตีอย่างเหมารวมว่าเป็น “พวกต่อต้านชาวยิว” (anti-Semitism) และอาจถูก “ดำเนินการ” ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง²

คำอธิบายว่าด้วยผลประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ร่วมกันของสหรัฐอเมริกาและอิสราเอล และคำอธิบายว่าด้วยคุณธรรมถูกทำทลายจากวรรณกรรมชิ้นสำคัญเรื่อง *The Israel Lobby and US*

Foreign Policy (2007)³ ของศาสตราจารย์ทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสำนักลัจฉินิยมคนสำคัญอย่าง John Mearsheimer และ Stephen Walt⁴ ซึ่งเสนอว่า ผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐอเมริกาและอิสราเอลไม่ได้สอดคล้องตรงกันในทุกกรณี และนโยบายสนับสนุนอิสราเอลไม่ได้เป็นผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด กล่าวคือ *ประการแรก* ตั้งแต่หลังสิ้นสุดสงครามเย็นเป็นต้นมา รัฐอิสราเอลไม่ได้ช่วยปกป้องและเสริมสร้างผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคตะวันออกกลางและการให้ความช่วยเหลืออิสราเอลนั้นมีภาวะค่าใช้จ่ายสูง กล่าวอีกนัยหนึ่ง อิสราเอลมิได้เป็น “สินทรัพย์ทางยุทธศาสตร์” สำหรับสหรัฐอเมริกาตามที่กล่าวอ้าง และ *ประการที่สอง* นโยบายต่างประเทศดังกล่าวกลับยิ่งสร้าง “ศัตรู” ในกลุ่มประเทศอาหรับและก่อให้เกิดกระแสต่อต้านสหรัฐอเมริกาในตะวันออกกลางเพิ่มมากขึ้นด้วย

งานในกลุ่มนี้มองว่า สาเหตุสำคัญของความสัมพันธ์พิเศษระหว่างสหรัฐฯ และอิสราเอลนั้นส่วนใหญ่เกิดจากชาวอเมริกันเชื้อสายยิว (Jewish American) จำนวนหนึ่งที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจและสายสัมพันธ์ทางการเมืองได้เรียกร้อง ผลักดันและกดดันการกำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกากับอิสราเอลในระบบการเมืองของ

² ในแวดวงวิชาการ Norman G. Finkelstein นักวิชาการผู้ศึกษาความสัมพันธ์อิสราเอล-ปาเลสไตน์แนววิพากษ์ไม่ได้รับการต่ออายุตำแหน่งอาจารย์ของมหาวิทยาลัยชื่อดังแห่งหนึ่งเนื่องจากแรงกดดันจากกลุ่มผู้มีอิทธิพลเชื้อสายยิวในอเมริกา กรณีของ Finkelstein กลายเป็นเรื่องอื้อฉาวและสั่นคลอนเสรีภาพทางวิชาการอย่างรุนแรง งานของเขา ได้แก่ Finkelstein (2000) และ (2005) เป็นต้น

³ ก่อนหน้านี้ผู้เขียนทั้งสองได้เสนอข้อสรุปสำคัญไว้ในบทความซึ่งวารสารวิชาการในสหรัฐฯ ปฏิเสธที่จะตีพิมพ์ให้ และในที่สุดได้ตีพิมพ์ลงวารสารในอังกฤษ นั่นคือ Mearsheimer and Walt (2006) บทความวิจารณ์งานดังกล่าว โปรดดู Massing (2006); Mead (2007) และ Bacevich (2008) เป็นต้น ทั้ง Mearsheimer และ Walt ได้ตอบข้อวิจารณ์ใน Mearsheimer and Walt (2009, 58-78) ในเวลาต่อมา

⁴ แม้แต่ Walt เองก็ได้รับแรงกดดันจากเจ้าของทุนที่สนับสนุนตำแหน่งศาสตราจารย์ของเขา ซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลให้ “อย่าใส่ชื่อของเจ้าของทุน” ในการตีพิมพ์หนังสือเล่มนี้ คงได้เพียงตำแหน่ง “ศาสตราจารย์” แห่งมหาวิทยาลัย Harvard เท่านั้น ศาสตราจารย์ Yuen Foong Khong, Nuffield College, Oxford University, สัมภาษณ์โดยผู้เขียน, ฤดูใบไม้ผลิ 2011.

สหรัฐอเมริกาซึ่งกลุ่มบุคคลนี้เราอาจจะเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มล็อบบี้อิสราเอล (Israel Lobby)⁵

นอกจากนี้ งานวิชาการแนววิพากษ์ (Chomsky 1999; Shlaim 2000; Shlaim 2009) ยังได้ชี้ให้เห็นถึง “มายาคติ” ของวาทกรรมความเป็นเหยื่อ-ความเป็นผู้ถูกกระทำของรัฐอิสราเอลในปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศและเสนอภาพความเป็นผู้ถูกรานผู้กระทำของอิสราเอลต่อดินแดนและประชาชนชาวปาเลสไตน์ ประเด็นด้านคุณธรรม (ทั้งการส่งเสริมประชาธิปไตยและการปกป้องสิทธิของชาวยิว) จึงเป็นเพียงข้ออ้างของอิสราเอลและรัฐมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ ในการกดขี่ผู้ที่อ่อนแอในตะวันออกกลางเท่านั้น

บทความนี้เป็นการศึกษาบทบาทของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลที่มีต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาโดยเสนอว่า นโยบายต่างประเทศที่สนับสนุนอิสราเอลนั้นส่วนใหญ่แล้วเกิดขึ้นมาจากพลังอำนาจต่อรองที่ยิ่งใหญ่ของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลภายในระบบการเมืองสหรัฐอเมริกาโดยชี้ให้เห็นถึงสถานะ “อันล่องละเมิดมิได้” ของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติและภาคประชาสังคมอเมริกัน ซึ่งต่างเลือกที่จะ “เซนเซอร์” ตัวเอง โดยหลีกเลี่ยงและละเลยที่จะวิพากษ์วิจารณ์หรือตรวจสอบประเด็นดังกล่าวอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา

ในส่วนแรกของบทความจะได้กล่าวถึงความหมายและที่มาที่ไปของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอล ในส่วนต่อมาจะนำเสนอบทบาทของกลุ่มนี้ที่มีต่อกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศของ

สหรัฐอเมริกาทั้งโดยตรงและโดยอ้อม กล่าวคือกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลสามารถเข้าถึงผู้นำในระดับประเทศทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารและสามารถสรรสร้างมติมหาชนอเมริกันที่โน้มเอียงเข้าหานโยบายต่างประเทศที่ส่งเสริมอิสราเอลได้ ในส่วนสุดท้ายจะได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาสองกรณี คือ สงครามอิรักในปี 2003 และกรณีความสัมพันธ์ต่างประเทศกับอิหร่าน โดยบทความนี้อาศัยข้อมูลและการวิเคราะห์จากงานของ Mearsheimer and Walt (2007) เป็นสำคัญ

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลคือใคร?

Mearsheimer และ Walt ให้นิยามของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลว่าไม่ได้เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นอย่างชัดเจนแน่นอนแต่เป็นเพียงการรวมตัวกันอย่างไม่หลวมๆ ของปัจเจกบุคคลและองค์กรต่างๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาให้เป็นไปในทิศทางที่ส่งเสริมและสนับสนุนรัฐอิสราเอลในการเมืองระหว่างประเทศ (Mearsheimer and Walt 2007, 5, 112) โดยกลุ่มนี้ไม่ได้มีลักษณะการเคลื่อนไหวที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือมีโครงสร้างการนำหรือบังคับบัญชาที่แน่นอนชัดเจน กล่าวคือกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลประกอบไปด้วยกลุ่มล็อบบี้ยิสต์หลายกลุ่มซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีข้อเสนอหรือนโยบายที่แตกต่างหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่แล้วมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ การสนับสนุนรัฐอิสราเอลและนโยบายต่างประเทศที่ส่งเสริมรัฐอิสราเอล ซึ่งในบางกรณีแต่ละกลุ่มก็อาจมีแนวคิดและข้อเสนอแนะในรายละเอียดที่แตกต่างหรือขัดแย้งกันได้

⁵ ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า คนอเมริกันเชื้อสายยิวทุกคนจะเป็นกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลทั้งหมดแต่กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลเป็นกลุ่มบุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับผลกระทบหรือกีดกันนโยบายต่างๆ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งอาจจะเป็นคนอเมริกันที่มีเชื้อสายยิวหรือไม่ใช่เชื้อสายยิวก็ได้

ในหลายโอกาส การกล่าวถึงกลุ่มลอบบี-อิสราเอลมักจะเป็นไปในลักษณะของทฤษฎีสมคบคิด (conspiracy theory) ซึ่งพยายามเชื่อมโยงบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มนี้เข้ากับเหตุการณ์หรือวิกฤตการณ์ทางการเมืองสำคัญต่างๆ แต่ในงานของ Mearsheimer และ Walt ได้ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มลอบบีอิสราเอลนั้นไม่ได้แตกต่างไปจากกลุ่มลอบบียิสต์หรือกลุ่มผลประโยชน์อื่นๆ ในสหรัฐอเมริกา เช่น The National Rifle Association, The American Petroleum Institute, American Association of Retired Persons เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มลอบบียิสต์ดำเนินการอยู่ภายใต้ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้กลุ่มของตนสามารถเรียกร้องผลประโยชน์และกดดันนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายต่างประเทศให้เป็นไปตามความต้องการของตนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ความแตกต่างของกลุ่มลอบบีอิสราเอลอยู่ตรงที่กลุ่มนี้ประสบความสำเร็จอย่างมากในการกดดันนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาให้เป็นไปในทิศทางที่ตนเองต้องการ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลสำคัญของประการด้วยกัน นั่นคือความสามารถในการเข้าถึงผู้นำในระดับประเทศทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติและบริหาร และความสามารถในการสรรสร้างมติมหาชนอเมริกันที่โน้มเอียงเข้าหานโยบายส่งเสริมอิสราเอล ดังจะได้กล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

กลุ่มลอบบีอิสราเอลประกอบไปด้วยคนกลุ่มคนหรือองค์กรที่ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในทิศทางที่โน้มเอียงไปทางรัฐอิสราเอล องค์กรที่ส่งเสริมรัฐอิสราเอล ได้แก่ The American-Israel Public Affairs Committees (AIPAC), The American Jewish Committee, The Zionist Organization of America (ZOA), The Anti-

Defamation League (ADL), The Israel Policy Forum (IPF), The American Jewish Committee, Christians United for Israel (CUFI) เป็นต้น สถาบัน think-tank สำคัญของกลุ่มนี้ ได้แก่ The Washington Institute for Near East Policy (WINEP), The Jewish Institute for National Security Affairs (JINSA), The Middle East Forum (MEF) เป็นต้น หรือบุคคลสำคัญของกลุ่มนี้ ได้แก่ Charles Krauthammer และ Robert Kagan คอลัมน์นิสต์ของ the Washington Post, ศาสตราจารย์ Bernard Lewis แห่งมหาวิทยาลัย Princeton ศาสตราจารย์ Alan Dershowitz แห่งมหาวิทยาลัย Harvard และ Bernard Reich แห่งมหาวิทยาลัย George Washington เป็นต้น

กลุ่มลอบบีอิสราเอลที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ The American-Israel Public Affairs Committees (AIPAC) ในช่วงแรกกลุ่มนี้ได้ทำการลอบบีการกำหนดนโยบายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอิสราเอลอยู่เบื้องหลังอย่างเงียบๆ โดยอาศัยการสร้างความสัมพันธ์แบบส่วนตัวกับนักการเมืองและข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำรัฐบาลทั้งประธานาธิบดีและรัฐมนตรีต่างประเทศ รวมทั้งสมาชิกวุฒิสภาอเมริกัน ยกตัวอย่างเช่น นโยบายการสนับสนุน The Balfour Declaration โดยประธานาธิบดี Woodrow Wilson ในปี 1917 ส่วนหนึ่งมาจากอิทธิพลของกลุ่มลอบบีอิสราเอล โดยเฉพาะจากตุลาการศาลสูงของสหรัฐอเมริกา Louis D. Brandeis และ Rabbi Stephen Wise เช่นเดียวกับเมื่อครั้ง Harry S. Truman ประกาศสนับสนุนและยอมรับการจัดตั้งรัฐอิสราเอลในปี 1948 ก็มาจากการลอบบีของกลุ่มนี้ เป็นต้น (Mearsheimer and Walt 2007, 117-118)

บทบาทและอิทธิพลของ AIPAC ค่อยๆ พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ในประวัติศาสตร์การเมืองสหรัฐอเมริกา ผู้ก่อตั้งกลุ่ม คือ I. L. “Si” Kenan ประธานของ The-

American Zionist Council ซึ่งในตอนแรกนั้นมีลักษณะเป็นกลุ่มล็อบบี้ยิวต่างชาติที่ก่อตั้งขึ้นในปี 1951 Kenan ได้จัดองค์กรใหม่เป็นองค์กรล็อบบี้ยิวสหรัฐอเมริกา ภายใต้ชื่อ The American Zionist Committee for Public Affairs ในช่วงระหว่างปี 1953-1954 และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น AIPAC ในปี 1959 โดยในช่วงแรก Kenan อาศัยสายสัมพันธ์ส่วนตัวกับนักการเมืองเป็นสำคัญโดยไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ กฎข้อแรกของกลุ่ม คือ “อยู่เบื้องหลังกระบวนการร่างกฎหมายอย่าก้าวออกมาอยู่เบื้องหน้า คือ ไม่ปรากฏตัวเป็นข่าว” (Mearsheimer and Walt 2007, 118)

อิทธิพลของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดในช่วงทศวรรษที่ 1960 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยรัฐบาล John F. Kennedy และ Lyndon B. Johnson เนื่องจากทั้งสองรัฐบาลได้อาศัยที่ปรึกษาชาวยิวได้รับเงินบริจาคจากกลุ่มนี้มากขึ้น และมีสายสัมพันธ์ส่วนตัวกับชาวยิวอย่างแนบแน่น รวมทั้งความมั่งคั่งและอิทธิพลของชาวยิวในสังคมอเมริกันที่เพิ่มมากขึ้นด้วย แต่กลุ่ม AIPAC ก็ยังคงมีขนาดเล็กอยู่จนกระทั่งภายหลังสงคราม 6 วัน (the Six-Day War) ในตะวันออกกลางในเดือนมิถุนายน ปี 1967 กลุ่ม AIPAC ได้เริ่มขยายตัวทั้งขนาดและปริมาณเงิน รวมทั้งเปิดตัวสู่สาธารณะเพิ่มมากขึ้น ดังที่นักประวัติศาสตร์คนหนึ่งเสนอว่า

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลที่เป็นชาวอเมริกันเชื้อสายยิวได้พัฒนาขึ้นตั้งแต่สงคราม 6 วันไปเป็นองค์กรล็อบบี้ที่มีประสิทธิภาพและสลับซับซ้อนมากที่สุดองค์กรหนึ่งในรัฐสภาอเมริกันพวกเขาสามารถประสบความสำเร็จได้ส่วนหนึ่งโดยการพัฒนาเครือข่ายระดับประเทศของ

Jewish Political Action Committees สำหรับการระดมเงินทุนสนับสนุนให้แก่ผู้สมัครชิงตำแหน่งสมาชิกรัฐสภาบนเงื่อนไขสำคัญในการสนับสนุนรัฐอิสราเอล (อ้างใน Mearsheimer and Walt 2007, 154)

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลางได้ผลักดันให้กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลกดดันการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคนี้อย่างกระตือรือร้นมากขึ้น และในขณะเดียวกันก็ทำให้ประเด็นปัญหาในภูมิภาคทวีความซับซ้อนและรุนแรงเพิ่มมากขึ้นไปอีก สหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือแทบทุกอย่างกับอิสราเอลจนกลายเป็นผู้ปกป้องความมั่นคงทางการทูตและเศรษฐกิจของอิสราเอล ให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเป็นความสัมพันธ์แบบพิเศษ (special relationship)

ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาต่ออิสราเอลได้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ต่างประเทศกับประเทศอาหรับในตะวันออกกลางเป็นอย่างมาก รวมทั้งเป็นภาระค่าใช้จ่ายสำหรับสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นปัญหาทางการเมืองที่กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้พยายามปกป้องและสร้างความชอบธรรมให้แก่ นโยบายที่เอียงข้างอิสราเอลภายในสังคมอเมริกันอย่างต่อเนื่อง^๑ Morris Amitay ซึ่งขึ้นมาเป็นประธานของ AIPAC แทน Kenan ในปี 1975 ได้กล่าวไว้ว่า “ถ้าหากว่าคุณต้องการที่จะช่วยเหลืออิสราเอลแล้วหมากเกมนี้ คือ การเคลื่อนไหวทางการเมือง” (Mearsheimer and Walt 2007, 119) ภายใต้ Amitay และ Tom Dine ประธานคนต่อมา ภารกิจของ AIPAC ได้ขยายมาสู่การเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่อิง

^๑ งานศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐอิสราเอลกับโลกอาหรับที่ดีที่สุดชิ้นหนึ่ง โปรดดู Shlaim (2000).

อยู่กับมวลชนเพิ่มมากขึ้นและมีความกระตือรือร้นในพื้นที่สาธารณะมากขึ้นอาจกล่าวได้ว่า พอลถึงทศวรรษที่ 1980 องค์กร AIPAC และกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้กลายเป็นศูนย์อำนาจสำคัญภายในวอชิงตันขึ้นมา

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลกับ กระบวนการกำหนดนโยบาย ต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลเป็นกลุ่มล็อบบี้ยิสต์ที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในการกดดันนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาให้เป็นไปในทิศทางที่ตนเองต้องการ เนื่องจากกลุ่มสามารถเข้าถึงผู้นำในระดับประเทศทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร และสามารถสรรสร้างมติมหาชนอเมริกันที่โน้มเอียงเข้าหานโยบายส่งเสริมอิสราเอลได้

ในประการแรก กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลมีอิทธิพลและอำนาจต่อรองสูงมาก เนื่องจากกลุ่มนี้สามารถเข้าไปล็อบบี้และสร้างสายสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกของทั้งพรรคเดโมแครตและพรรครีพับลิกัน โดยกลุ่มให้การช่วยเหลือและระดมทุนในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้แก่نگการเมืองเหล่านั้น โดยกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลมุ่งหมายว่า ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกที่ได้รับการสนับสนุนจะต้องมีนโยบายที่ส่งเสริมรัฐอิสราเอล กล่าวคือกลุ่มนี้เข้าไปมีอิทธิพลต่อกำหนดนโยบายและการออกกฎหมายต่างๆ ในทางกลับกันถ้าใครที่มีนโยบายสนับสนุนการจัดตั้งรัฐปาเลสไตน์ก็จะโดนกดดันและต่อต้านจากกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลอย่างรุนแรงและนักการเมืองคนนั้นก็จะไม่ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งอาจจะนำมาสู่การพ่ายแพ้การเลือกตั้งในครั้งต่อไป (Findley 1985)

ในอีกทางหนึ่ง กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลก็พยายามหันไปล็อบบี้คนที่มียุทธศาสตร์ที่ไม่ชัดเจนหรือไม่สนับสนุนรัฐอิสราเอลให้เข้ามาเป็นพวกด้วยเช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น Hillary Clinton อดีตวุฒิสมาชิกและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศคนปัจจุบัน ซึ่งเคยสนับสนุนการจัดตั้งรัฐปาเลสไตน์ในปี 1998 แต่หลังจากถูกล็อบบี้อย่างหนัก เธอก็ได้หันมาสนับสนุนและปกป้องรัฐอิสราเอลแทน ในเวลาต่อมาเธอก็ได้รับเงินสนับสนุนมหาศาลจากกลุ่มล็อบบี้อิสราเอล ในช่วงการเลือกตั้งชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีภายในพรรคเดโมแครต The Forward รายงานในเดือนมกราคมปี 2007 ว่า “Hillary ได้รับการคาดหวังว่าจะหยิบฉวยส่วนแบ่งมหาศาลของเงินบริจาคทางการเมืองของชุมชนชาวยิวในการแข่งขันชิงชัยของการเสนอชื่อประธานาธิบดีของพรรคเดโมแครตในปี 2008” (Mearsheimer and Walt 2007, 159)

นอกจากนี้ เมื่อมีใครก็ตามที่ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นเรื่องอิสราเอลในสังคมอเมริกัน กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลจะโจมตีหรือขึ้นป้ายคนดังกล่าวว่าเป็นพวกต่อต้านยิว (anti-Semitism) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐสภาอเมริกันอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มนี้ได้พยายามเชื่อมโยงการต่อต้านรัฐอิสราเอลให้เท่ากับเป็นพวกสนับสนุน Holocaust หรือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิว ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงประเด็นทั้งสองไม่ได้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน จากที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ประเด็นเรื่องอิสราเอลไม่มีใครกล้าที่จะแตะหรือวิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมา ประเด็นอิสราเอลได้กลายเป็นเรื่อง “อันล่งละเมิดมิได้” ของสังคมอเมริกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐสภาอเมริกัน อดีตประธานาธิบดี Jimmy Carter กล่าวว่า

“ข้าพเจ้าไม่เห็นโอกาสความเป็นไปได้ในขณะนี้ว่าจะมีสมาชิกคนใดของรัฐสภา

อเมริกัน ไม่ว่าจะสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา จะเสนอให้มีทำที่ที่สมดุระหว่างอิสราเอล กับปาเลสไตน์ และเจรจาข้อตกลงสันติภาพ ...นั่นเป็นการฆ่าตัวตายทางการเมืองที่เดียว สำหรับสมาชิกของรัฐสภาผู้ซึ่งต้องการที่จะ ได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาอีกครั้ง จุดยืน ดังกล่าวย่อมได้รับการตีความว่าเป็นการต่อต้านนโยบายของรัฐบาลอนุรักษ์นิยมของ อิสราเอลทันที” (Mearsheimer and Walt 2007, 160)

ประเด็นดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นได้จาก กรณีที่สมาชิกรัฐสภาอเมริกันได้วิพากษ์วิจารณ์ รัฐบาล George W. Bush เมื่อตัดสินใจบุกอิรักในปี 2003 แต่กลับไม่มีใครกล้าหาญออกมาวิจารณ์ผู้นำ ของอิสราเอลซึ่งประกาศให้การสนับสนุนรัฐบาล Bush เมื่อครั้งมาเยือนสหรัฐอเมริกาเลยแม้แต่น้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลพยายามทำทั้ง การสนับสนุนพวกที่ส่งเสริมนโยบายอิสราเอลและใน ขณะเดียวกันก็กดดันหรือจัดพวกที่ต่อต้านนโยบาย อิสราเอลออกจากโครงสร้างทางการเมืองสหรัฐอเมริกา

ประการที่สอง กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลประสบความสำเร็จในการทำให้มติมหาชนของอเมริกันเชื่อว่า ผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา กับอิสราเอลมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างแยกจากกันไม่ได้ ดังนั้นการส่งเสริมและส่งออกประชาธิปไตยใน ตะวันออกกลางโดยเฉพาะในอิสราเอลจึงมีผลต่อ ผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ด้วยนั่นเอง

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลพยายามทำให้ผล ประโยชน์ทั้งสองนั้นดูเหมือนว่าเป็นไปในทิศทาง เดียวกันผ่านการสรรสร้างวาทกรรมสาธารณะ

(public discourse) กล่าวคือการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ ดีของอิสราเอลต่อสาธารณะผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ Wall Street Journal, Commentary, The New Republic, The Weekly Standard ซึ่งสามารถทำให้ ประชาชนเชื่อว่า รัฐอิสราเอลมีความสำคัญต่อผล ประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา ยกตัวอย่างเช่น เมื่อมี ประเด็นสงครามหรือความขัดแย้งในอิสราเอลขึ้นมา ก็จะมีการออกข่าวทางสื่อต่างๆไปในทิศทางที่ สนับสนุนอิสราเอลทันทีซึ่งเหมือนเป็นการก่อรูปของ ความคิดเห็นสาธารณะไปด้วยในตัว และยังจัดตั้ง การเดินขบวนประท้วงการนำเสนองานที่ต่อต้าน อิสราเอล ถ้าใครเสนองานแนวทางนี้กลุ่มดังกล่าว ก็จะจัดตั้งกลุ่มคนขึ้นมาต่อต้าน⁷

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้จัดตั้งสถาบัน think-tank ขึ้นมาเช่น Washington Institute for Near-East Policy (WINEP) หรือ Jewish Institute for National Security Affairs (JINSA) กลุ่มนี้ยังได้เข้าไปมีอิทธิพล ในสถาบัน think-tank อื่นๆ เช่น American Enterprise Institute และ The Brookings Institute ซึ่งมีความ สำคัญต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ด้วย นอกจากนี้ในแต่ละปี AIPAC จะจัดให้มีการ ประชุมใหญ่ขึ้นที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. โดยสามารถ ระดมผู้เข้าร่วมงานได้เป็นพันๆ คน ซึ่งในงานจะมีการจัดเวทีเสวนา การชมภาพยนตร์และการเดินขบวน ไป Capitol Hill เพื่อล็อบบี้การร่างกฎหมายบางฉบับ ยกตัวอย่างเช่น ในปี 2006 กลุ่มนี้ได้เดินขบวนไปยัง Capitol Hill เพื่อเรียกร้องร่างกฎหมาย The Palestinian Anti-Terrorism Act เป็นต้น (Massing 2006)

อย่างไรก็ตามกลุ่มนี้ต้องประสบความยาก ลำบากในพื้นที่สาธารณะของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะ

⁷ แนวการวิเคราะห์หรือมวลชนแนววิพากษ์ โปรดดูงานคลาสสิกของ Edward S. Herman, and Noam Chomsky (1994).

หลังการเจรจาสันติภาพที่ออสโลล้มเหลวในช่วงสมัยรัฐบาล Clinton เห็นได้จากการมีนักศึกษาจำนวนมากออกมาประท้วงในประเด็นตะวันออกกลางเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลจึงพยายามให้เงินสนับสนุนการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมต่างๆ ขึ้นในมหาวิทยาลัยเพื่อดึงคนมาให้มีแนวคิดสนับสนุนอิสราเอล รวมทั้งยังเฝ้าจับตามองการเรียนการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ยกตัวอย่างเช่น ในมหาวิทยาลัย Columbia กลุ่มล็อบบี้ได้รณรงค์ต่อต้านศาสตราจารย์ Edward Said เนื่องจากเป็นผู้ที่ต่อต้านการดำเนินนโยบายของรัฐอิสราเอลและส่งเสริมการสร้างรัฐปาเลสไตน์อิสระ เป็นต้น (Massing 2006) คนกลุ่มนี้ได้พยายามเข้าไปแทรกแซงกิจการต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเท่าที่จะทำได้ เช่น มีความพยายามในการผ่านร่างกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งที่อาจารย์พูดหรือสอนในชั้นเรียนแต่ไม่ประสบความสำเร็จ และการพยายามจัดตั้งโปรแกรมอิสราเอลศึกษา (Israel studies) ขึ้นมา (Mearsheimer and Walt 2007, 178-185) อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลมีการจัดตั้งกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอเมริกันได้อย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ดังที่ Paul Findley (1985, 110) อดีตสมาชิกรัฐสภาอเมริกันจากพรรครีพับลิกัน กล่าวสรุปไว้เป็นอย่างดีว่า “ข้าพเจ้าไม่รู้จักกลุ่มล็อบบี้กลุ่มอื่นที่มีเครือข่ายในรั้วมหาวิทยาลัยทั่วทั้งสหรัฐอเมริกาและฝึกอบรมนักศึกษาด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะขจัดบรรดานักวิจารณ์รัฐอิสราเอลออกไปจากบริเวณมหาวิทยาลัย”

ในส่วนต่อไปจะได้อีกตัวอย่างกรณีศึกษาสองกรณีอื่นได้แก่ สงครามอิรักในปี 2003 และกรณีความสัมพันธ์ต่างประเทศกับอิหร่าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอล

ในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา โดยกรณีศึกษาจะชี้ให้เห็นว่า กลุ่มดังกล่าวนี้ประสบความสำเร็จในการผลักดันให้ผู้นำอเมริกันดำเนินนโยบายใช้กำลังทางทหารกับอิรักและดำเนินนโยบายที่เป็นปฏิปักษ์รวมทั้งมาตรการกีดกันทางการค้าต่างๆ ต่ออิหร่านได้อย่างไร

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอล, นีโอคอนส์ กับสงครามอิรัก

การประกาศสงครามอิรักของรัฐบาล George W. Bush ในปี 2003 นั้นได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผลประโยชน์ฝ่ายอนุรักษ์นิยมจำนวนหนึ่งภายในสหรัฐอเมริกาซึ่งนั่นรวมถึงกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลและกลุ่มอนุรักษ์นิยมใหม่ (Neoconservatives) หรือ นีโอคอนส์ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนีโอคอนส์นั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นพลังผลักดันสำคัญกลุ่มหนึ่งที่ทำให้รัฐบาล Bush ตัดสินใจแทรกแซงทางการทหารเข้าไปในอิรักโดยอ้างถึงการถือครองอาวุธที่ทำลายล้างสูงหรือ WMDs (Weapons of Mass Destruction) ความเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายและการส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยในภูมิภาคตะวันออกกลาง ซึ่งข้ออ้างทั้งสองข้อแรกพิสูจน์ในเวลาต่อมาว่าไม่มีมูลความจริง⁸

นีโอคอนส์นั้นค่อนข้างมีสายสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับกลุ่มล็อบบี้อิสราเอล โดยนีโอคอนส์หลายคนเป็นชาวอเมริกันเชื้อสายยิว แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า นีโอคอนส์ = กลุ่มล็อบบี้อิสราเอล หลายครั้งหลายครา ทั้งสองกลุ่มไม่ได้มีแนวคิดหรือนโยบายที่สอดคล้องต้องกันตลอดทุกเรื่อง ในกรณีของนโยบายต่างประเทศกับอิรักนั้น ทั้งสองกลุ่มค่อนข้างที่เห็นพ้องกัน

⁸ บทบาทของนีโอคอนส์ในสมัยรัฐบาล Bush โปรดดู Mann (2004); Halper and Clarke (2004); และ Khong, (2008, pp. 251-68).

สาเหตุส่วนหนึ่งเป็นเพราะกลุ่มนีโอคอนส์เชื่อมั่นในเรื่องความเป็นเจ้าของสหรัฐอเมริกาที่เป็นมิตร (benevolent American hegemony) โดยสหรัฐอเมริกาควรที่จะใช้ขีดความสามารถทางการทหารในแบบเอกภาคินิยม (unilateralism) ในการส่งเสริมและขยายระบอบประชาธิปไตยออกไปในระบบระหว่างประเทศและไม่เชื่อมั่นในสถาบันหรือองค์การระหว่างประเทศจนมีผู้เรียกแนวคิดดังกล่าวว่าเป็นหลักนิยมของวิลสันแบบแข็งกระด้าง (hard Wilsonianism)⁹ แนวคิดดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกับกลุ่มลีโอบี-อิสราเอล นั่นคือสหรัฐอเมริกาสามารถปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของรัฐอิสราเอลได้ทุกวิถีทาง และหากจำเป็นก็ด้วยการใช้กำลังทางทหารโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสถาบันระหว่างประเทศ ทั้งสองกลุ่มอ้างว่า การโค่นล้มรัฐบาลซัดดัม ฮุสเซนจะช่วยปรับปรุงสถานะทางยุทธศาสตร์ของทั้งสหรัฐอเมริกาและอิสราเอลในภูมิภาคตะวันออกกลาง การโค่นล้มรัฐบาลซัดดัม ฮุสเซนโดยใช้กำลังทางทหารจึงเป็นเป้าหมายร่วมกันของทั้งสองกลุ่ม (Bacevich 2008, 79)

กลุ่มนีโอคอนส์มีตำแหน่งหน้าที่และบทบาทสำคัญในรัฐบาล Bush ได้แก่ Paul Wolfowitz รัฐมนตรีช่วยกลาโหม ผู้สนับสนุนให้ทำสงครามกับอิรักตั้งแต่หลังเหตุการณ์ 9/11 เกิดขึ้นไม่นาน¹⁰, Douglas Feith ปลัดกระทรวงกลาโหม, Richard Perle ผู้ช่วยรัฐมนตรีกลาโหมฝ่ายนโยบายความมั่นคง

ระหว่างประเทศ, John Bolton เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำสหประชาชาติ, Scooter Libby หัวหน้าเจ้าหน้าที่บริหารของรองประธานาธิบดี, Elliot Abrams ซึ่งดูแลนโยบายต่างประเทศในตะวันออกกลางในสภาวะความมั่นคงแห่งชาติ เป็นต้น ในขณะที่ Dick Cheney รองประธานาธิบดีและ Donald Rumsfeld รัฐมนตรีกลาโหมจะไม่ได้ประกาศตัวว่าเป็นนีโอคอนส์อย่างเป็นทางการ แต่ก็มีแนวความคิดที่โน้มเอียงเข้ากันได้กับกลุ่มนี้ นอกจากนี้ในช่วงการรณรงค์หาเสียงของ Bush, Condoleezza Rice ที่ปรึกษาความมั่นคงแห่งชาติและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดตั้งทีมนโยบายต่างประเทศให้แก่ Bush โดยมี Rice และ Wolfowitz เป็นประธานร่วม รวมทั้งมีสมาชิกจากนีโอคอนส์หลายคนเข้าร่วม¹¹

กลุ่มนีโอคอนส์ยังหมายรวมถึง นักหนังสือพิมพ์และคอลัมนิสต์ต่างๆ ได้แก่ William Kristol, Robert Kagan, Charles Krauthammer เป็นต้น แนวความคิดของกลุ่มนี้ปรากฏออกมาในวารสารสำคัญ ได้แก่ *Commentary*, *The New York Sun*, *The Wall Street Journal*, *the Weekly Standard* เป็นต้น และสถาบัน think-tank ต่างๆ ได้แก่ the American Enterprise Institute (AEI), the Center for Security Policy (CSP), the Hudson Institute, the Foundation for Defense of Democracies (FDD), the Jewish Institute for

⁹ ไปรตดู Fukuyama (2006); Kristol and Kagan (1996); และ Kristol, and Kagan (2000).

¹⁰ เมื่อ Wolfowitz ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยกลาโหมในเดือนมกราคม 2001 *The Jerusalem Post* รายงานว่า “ชุมชนชาวยิวและสนับสนุนอิสราเอลต่างกระโดดโลดเต้นด้วยความปิติยินดี” และ *The Forward* รายงานว่า “Wolfowitz เป็นที่รับรู้กันว่าเป็นเสียงที่สนับสนุนอิสราเอลสายเหยี่ยวมากที่สุดภายในรัฐบาล” ไปรตดู Mearsheimer and Walt (2007).

¹¹ Rice (2011, 3-5) เป็นผู้ชักชวน Wolfowitz มาเป็นประธานร่วมในคณะที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย Richard Armitage (รัฐมนตรีช่วยต่างประเทศ), Stephen Hadley (รองที่ปรึกษาความมั่นคงแห่งชาติ), Robert Zoellick (ผู้แทนการค้าสหรัฐฯ และรัฐมนตรีช่วยต่างประเทศ), Robert Blackwill (เอกอัครราชทูตประจำอินเดีย) และ Richard Perle (ผู้ช่วยรัฐมนตรีกลาโหม) โดยกลุ่มดังกล่าวเรียกตัวเองว่า “the Vulcans” (เทพแห่งไฟหรือเทพแห่งสงคราม)

National Security Affairs (JINSA), the Middle East Forum (MEF), the Project for a New American Century (PNAC), the Washington Institute for Near East Policy (WINEP) เป็นต้น

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลและนีโอคอนส์มีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกัน โดยบางครั้งทับซ้อนกัน กล่าวคือบางคนเป็นสมาชิกนีโอคอนส์ บางคนเป็นสมาชิกกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลหรือเป็นทั้งสองอย่าง แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว นีโอคอนส์กับกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลมีแนวความคิดและนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนรัฐอิสราเอลเช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ในเดือนมิถุนายน 1996 กลุ่มนีโอคอนส์ นำโดย Richard Perle, Douglas Feith และ David Wurmser ได้นำเสนองานศึกษาชิ้นหนึ่งออกมาเพื่อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อ Benjamin Netanyahu นายกรัฐมนตรีของอิสราเอลในขณะนั้น ภายใต้ชื่อว่า รายงาน “การแตกหักอย่างหมดจด” (Clean Break) โดยเสนอให้อิสราเอล “แตกหัก” โดยสิ้นเชิงกับนโยบายต่างประเทศในอดีตโดยให้ยกเลิกการเจรจาทางการทูตผ่านกระบวนการสันติภาพที่ออสโล และดำเนินมาตรการที่แข็งกร้าวรวมทั้งการใช้กำลังทางทหารในการโค่นล้มรัฐบาลที่ไม่เป็นมิตรในตะวันออกกลาง และการส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยในภูมิภาคทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนนโยบายการเปลี่ยนแปลงระบอบของซัดดัม ฮุสเซน แต่ Netanyahu ไม่ได้ดำเนินนโยบายดังกล่าว (Colodny and Schachtman 2009, 360)

ในช่วงรัฐบาล Clinton กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้ผลักดันนโยบายการใช้กำลังทางทหารกับอิรักอย่างชัดเจน Martin Indyk ผู้อำนวยการกิจการ-

ตะวันออกกลางและเอเชียใต้ของสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเคยทำงานที่ WINEP ตัวแทนสำคัญของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลองค์หนึ่งเป็นผู้ริเริ่มยุทธศาสตร์ที่เรียกว่า นโยบายสกัดกั้นคู่ขนาน (dual containment) ซึ่งเป็นการคั่งก้องกำลังทางทหารเอาไว้ในภูมิภาคเพื่อที่จะสกัดกั้นอิรักและอิหร่านในเวลาเดียวกัน แทนที่จะให้ทั้งสองประเทศถ่วงดุลอำนาจกันเอง ดังเช่นที่นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลก่อนหน้านี้ และในเวลาเดียวกันก็สนับสนุนขีดความสามารถทางการทหารให้อิสราเอลมีความเข้มแข็ง (Shlaim 1994, 121-122) โดยมีผู้เสนอว่า ยุทธศาสตร์นี้เป็นนโยบายที่มุ่งตอบสนองต่อ “ความวิตกกังวลด้านความมั่นคงของอิสราเอล” ที่มีต่ออิรัก (Mearsheimer and Walt 2007, 258)

ในเดือนมกราคมปี 1998 กลุ่มนีโอคอนส์ ภายใต้ชื่อว่า The Project for a New American Century ได้ส่งจดหมายเปิดผนึกส่งถึงประธานาธิบดี Clinton เสนอให้รัฐบาลดำเนินนโยบายการเปลี่ยนแปลงระบอบในอิรักให้เป็นประชาธิปไตยและขจัดความเป็นไปได้ที่อิรักจะใช้หรือข่มขู่ว่าจะใช้อาวุธทำลายล้างสูงหรือ WMDs ออกไปให้ได้ โดยเสนอให้ใช้วิธีการทางการทหารแทนที่การแซงก์ชันทางเศรษฐกิจ (sanction) หรือการห้ามเรือขนส่งน้ำมันเข้าออกจากอิรัก (embargo) ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพในการกดดันรัฐบาลอิรักแต่ Clinton ไม่ได้ตอบรับข้อเสนอ¹²

ในช่วงรัฐบาล Bush แม้ว่ากลุ่มนีโอคอนส์ จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในรัฐบาลอย่างแจ่มชัดมากขึ้น แต่ในช่วงแปดเดือนแรกกลุ่มนี้ก็ไม่ได้สามารถผลักดันนโยบายการใช้กำลังทางทหารกับอิรักได้อย่างประสบความสำเร็จ จนกระทั่งหลังเหตุการณ์ 9/11

¹² ผู้ร่วมลงนามในจดหมายนี้ ได้แก่ Paul Wolfowitz, Richard Perle, Donald Rumsfeld, John Bolton, Robert Kagan, William Kristol, Francis Fukuyama

กลุ่มนี้จึงเริ่มมีอิทธิพลต่อรัฐบาล Bush ให้คล้อยตามนโยบายดังกล่าวในที่สุด โดยมี Wolfowitz เป็นหัวหน้าคนสำคัญในการผลักดันการทำสงครามกับอิรัก¹³

AIPAC ซึ่งเป็นองค์การของกลุ่มล็อบบี้-อิสราเอลที่มีอิทธิพลมากที่สุดได้ประกาศสนับสนุนการทำสงครามอิรักอย่างชัดเจน ผู้บริหารคนหนึ่งของ AIPAC ได้กล่าวยอมรับกับ The New York Sun ว่า การล็อบบี้รัฐสภาอเมริกันอย่างเงียบๆ ในการให้การสนับสนุนการใช้กำลังทางทหารในอิรักเป็นหนึ่งในความสำเร็จสำคัญของ AIPAC ในหลายปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ในช่วงที่รัฐบาล Bush เผชิญกับแรงต่อต้านจากวุฒิสมาชิกของพรรคเดโมแครตในการเพิ่มงบประมาณสำหรับสงครามอิรัก วุฒิสมาชิกของพรรครีพับลิกันได้ร้องขอให้ AIPAC ล็อบบี้วุฒิสมาชิกทั้งหลายให้สนับสนุนการเพิ่มงบประมาณสงคราม (Mearsheimer and Walt 2007, 242) อาจกล่าวได้ว่า นอกจากกลุ่มนีโอคอนส์ในรัฐบาล Bush แล้ว กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลเองก็มีบทบาทสำคัญในการผลักดันนโยบายการทำสงครามในอิรัก

ในกรณีสงครามอิรัก บทบาทของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลในการล็อบบี้กระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาอาจถือได้ว่าประสบความสำเร็จในแง่ของการส่งกองกำลังทหารเข้าไปในอิรักและโค่นล้มรัฐบาลซัดดัมได้ แต่หากพิจารณาในแง่ของผลประโยชน์และความมั่นคงของอิสราเอลแล้วผลลัพธ์กลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม เนื่องจากสงครามอิรักได้ก่อให้เกิดภาวะอนาธิปไตยขึ้นมาในอิรักและภูมิภาคตะวันออกกลางเพิ่มมากขึ้น ซึ่งย่อมกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐอิสราเอลตามไป

ด้วย และในแง่ของผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐอเมริกาแล้ว สงครามอิรักได้ยิ่งก่อให้เกิดกระแสต่อต้านสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคตะวันออกกลางเพิ่มมากขึ้น

กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลกับอิหร่าน

ความสัมพันธ์ต่างประเทศของสหรัฐฯ กับอิหร่านเป็นไปอย่างดีในช่วงปี 1953-1979 ภายใต้ Mohammad Shah Pahlevi พันธมิตรที่ใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา แต่การปฏิวัติอิสลามนำโดย Ayatollah Khomeini ในปี 1979 ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปความสัมพันธ์แบบคู่ขัดแย้งกันตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ในส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงบทบาทของรัฐอิสราเอลและกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลในการผลักดันให้รัฐบาลตั้งแต่ Clinton จนถึงปัจจุบันดำเนินนโยบายแบบเผชิญหน้ากับอิหร่าน (confrontational policy) ทั้งๆ ที่รัฐบาลของอิหร่านมีความสนใจที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกาและกลุ่มนี้ยังได้กดดันรัฐบาล Bush ให้ใช้กำลังทางทหารในการจัดการกับปัญหาการผลิตอาวุธและพลังงานนิวเคลียร์ของอิหร่าน ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาระหว่างประเทศอยู่ในขณะนี้ แม้ว่าผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาจะยังไม่ได้ดำเนินนโยบายใช้กำลังทางทหารกับอิหร่าน แต่ก็ได้ดำเนินนโยบายแบบเผชิญหน้ากับอิหร่านอย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้เป็นอย่างดี

เมื่อรัฐบาล Clinton ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในปี 1992 แล้ว Yitzhak Rabin นายกรัฐมนตรีของอิสราเอลและ Shimon Peres รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้อ้างว่า อิหร่านได้

¹³ ในการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติภายหลังเหตุการณ์ 9/11 Wolfowitz ได้แสดงความเห็นว่าการกำหนดให้อิรักเป็นเป้าหมายของการโจมตีในสงครามต่อต้านการก่อการร้าย Woodward (2002).

เป็นภัยคุกคามต่อทั้งอิสราเอลและสหรัฐอเมริกาซึ่งเกิดมาจากการที่อิหร่านได้ริเริ่มที่จะพัฒนาโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของตน รวมทั้งการสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐอิสราเอล ได้แก่ Hezbollah และ Hamas เป็นต้น รัฐบาล Clinton ได้ตอบรับต่อข้อเสนอของอิสราเอลโดยประกาศดำเนินนโยบายการสกัดกั้นคู้ชนานดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนยุทธศาสตร์ยุคหลังสงครามเย็นที่สำคัญ คือ แทนที่สหรัฐอเมริกาจะเป็น “offshore balancer” ดังเช่นในอดีต สหรัฐอเมริกาได้คงกองกำลังทางทหารเอาไว้ในภูมิภาคทั้งในซาอุดีอาระเบียและคูเวตเพื่อที่จะสกัดกั้นอิรักและอิหร่านในเวลาเดียวกัน (Shlaim 1994, 122)

ภายใต้แรงผลักดันของกลุ่มลอบบี้อิสราเอล ยุทธศาสตร์ดังกล่าวไม่ได้สอดคล้องกับความเป็นจริงในขณะนั้น เนื่องจากประธานาธิบดีของอิหร่านคือ Akbar Hashemi Rafsanjani (ซึ่งขึ้นมาเป็นประธานาธิบดีในปี 1989) มุ่งมั่นที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกาประกอบกับอิหร่านเผชิญกับความเสียหายในด้านต่างๆ จากสงครามกับอิรักเป็นอย่างมาก นโยบายการสกัดกั้นคู้ชนานของ Clinton ได้รับแรงกดดันและต่อต้านจากภายในประเทศและเรียกร้องให้ผู้นำสหรัฐอเมริกาดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบการพิพพันอย่างสร้างสรรค์กับอิหร่านมากกว่าการเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน (Mearsheimer and Walt 2007, 287)

กลุ่ม AIPAC เป็นแกนนำสำคัญในการลอบบี้ผู้นำของสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะการรักษาโยบายแบบเผชิญหน้ากับอิหร่านเอาไว้ ในช่วงกลางปี 1994 มีรายงานเสนอว่า โดยคำขอร้องจากรัฐบาลอิสราเอล กลุ่ม AIPAC ได้ร่างเอกสารและแจกจ่ายให้แก่วอชิงตัน โดยมีสาระสำคัญ คือ อิหร่านเป็นภัยคุกคามไม่เพียงแต่

ต่ออิสราเอลแต่ยังต่อสหรัฐฯ และโลกตะวันตก โดยเสนอให้มีมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจที่รอบด้านกับอิหร่าน (Mearsheimer and Walt 2007, 287) ในเวลาต่อมา Alfonse D’Amato วุฒิสมาชิก (นิวยอร์ก) ซึ่งได้รับการช่วยเหลือจากกลุ่มลอบบี้อิสราเอลได้เสนอร่างกฎหมายในช่วงต้นปี 1995 ให้ยุติความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจทุกอย่างกับอิหร่าน ซึ่งรัฐบาล Clinton ได้ปฏิเสธข้อเสนอดังกล่าวในช่วงแรก

อย่างไรก็ตามแรงกดดันของกลุ่มลอบบี้อิสราเอลนี้ได้เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเชิงนโยบายของรัฐบาล Clinton ในเวลาต่อมา ทั้งๆ ที่รัฐบาลอิหร่านที่ได้เลือกบริษัทน้ำมันอเมริกัน Conoco ให้เข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำมันในอิหร่าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลอิหร่านตั้งใจจริงที่จะปรับความสัมพันธ์ต่างประเทศกับสหรัฐอเมริกาแต่ความพยายามของอิหร่านก็ต้องล่มสลายไป เนื่องจากรัฐบาล Clinton ได้ออกประกาศของฝ่ายบริหารห้ามไม่ให้บริษัทของสหรัฐอเมริกาเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาแหล่งน้ำมันในปี 1995 Clinton ได้ยอมรับในภายหลังว่า อดีตประธานของ The World Jewish Congress เป็นหนึ่งในผู้ที่ต่อต้านข้อตกลงของ Conoco ในอิหร่านอย่างรุนแรงรวมทั้ง AIPAC ด้วย (Mearsheimer and Walt 2007, 288)

ในปีเดียวกัน รัฐบาล Clinton ได้ประกาศของฝ่ายบริหารฉบับที่ 2 ห้ามการค้าและการลงทุนทุกอย่างกับอิหร่าน ซึ่ง Clinton กล่าวว่า อิหร่านเป็น “ภัยคุกคาม” ต่อ “ความมั่นคงแห่งชาติ” นโยบายต่างประเทศและเศรษฐกิจของสหรัฐฯ” ภายหลังจากที่เขาได้เดินทางไปกล่าวสุนทรพจน์ให้แก่ The World Jewish Congress (Mearsheimer and Walt 2007, 288) กล่าวได้ว่า กลุ่มลอบบี้อิสราเอลค่อนข้างประสบความสำเร็จในการผลักดันวาระและนโยบายของตนให้แก่อิสราเอลอย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของกลุ่มล็อบบี้-อิสราเอลแล้ว ประกาศของฝ่ายบริหารก็สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้อย่างง่ายดาย AIPAC จึงได้ผลักดันให้วุฒิสมาชิกจากนิวยอร์กเสนอร่างกฎหมายอีกครั้งหนึ่งในปี 1996 ซึ่งเป็นที่มาของ the Iran-Libya Sanctions Act ซึ่งกำหนดข้อบังคับไม่ให้บริษัทต่างชาติเข้าไปลงทุนมากกว่า 40 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในการพัฒนาทรัพยากรปิโตรเลียมในอิหร่านหรือลิเบีย ทั้งๆ ที่รัฐบาล Clinton ต่อด้านร่างกฎหมายฉบับนี้ในช่วงแรก แต่ในช่วงเวลาที่ใกล้กับการเลือกตั้ง ดังที่นักวิชาการคนหนึ่งตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “คนส่วนใหญ่ของฝ่ายบริหารเกลียดชังร่างกฎหมายของ [Alfonse] D’Amato [วุฒิสมาชิก (นิวยอร์ก)] ในความเป็นจริงสำหรับหลายๆ คน คำว่า “ความเกลียดชัง” นั้นยังเบาเกินไปด้วยซ้ำ อย่างไรก็ตามที่ปรึกษาภายนอกภายในของประธานาธิบดี Clinton หลายคนคิดว่านี่เป็นความโง่เขลาสิ้นดีสำหรับทำเนียบขาวที่จะไม่สนับสนุนร่างกฎหมายดังกล่าว (Mearsheimer and Walt 2007, 289)

ในเดือนพฤษภาคมปี 1997 Mohammad Khatami ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีของอิหร่าน เขามีนโยบายที่ต้องการปรับความสัมพันธ์ต่างประเทศกับสหรัฐอเมริกามากยิ่งขึ้นกว่ารัฐบาลก่อนหน้านี้ ซึ่งรัฐบาล Clinton และ Madeleine Albright รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศก็มีท่าทีที่โน้มเอียงไปทางเจรจากับอิหร่านเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลยังคงมีท่าทีและบทบาทเช่นเดิมในการมุ่งกดดันและล็อบบี้รัฐบาลและฝ่ายนิติบัญญัติ นั่นคือนโยบายที่เป็นปฏิกิริยาต่ออิหร่านนั่นเอง กล่าวได้ว่า แม้ว่าในช่วงท้ายของรัฐบาล Clinton จะมีท่าทีที่เป็นมิตรกับอิหร่านมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติไม่ได้มีการพัฒนานโยบายต่างประเทศที่เป็นรูปธรรมระหว่างสหรัฐอเมริกากับอิหร่าน

ภายหลังเหตุการณ์ 9/11 รัฐบาล Bush ได้ประกาศว่า อิหร่านเป็นหนึ่งในรัฐอันตราย (rogue state) และเป็นเป้าหมายหนึ่งของหลักการ Bush (the Bush Doctrine) ที่อิงอยู่บนนโยบายการโจมตีก่อน (preemptive war) ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติของบรรดาผู้นำของอิสราเอล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของอิสราเอลได้กล่าวไว้ก่อนสงครามอิรักว่า “อิรักเป็นปัญหา ...แต่คุณควรเข้าใจ ...ว่าปัจจุบันนี้ อิหร่านนั้นอันตรายมากกว่าอิรัก” (Mearsheimer and Walt 2007, 291)

นอกจากนั้นภายหลังสงครามอิรักก็มีความพยายามในการผลักดันนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล Bush ให้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการเมืองของอิหร่านเช่นเดียวกับในอิรักโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มนีโอคอนส์ ดังที่ *The Forward* ได้รายงานไว้ว่า “นีโอคอนส์ทั้งภายในและภายนอกรัฐบาลได้พยายามดำเนินการผลักดันและสนับสนุนอย่างกระตือรือร้นให้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบ (regime change) ในกรุงเตหะราน รายงานต่างๆ เกี่ยวกับแผนการลับที่เป็นไปได้ปรากฏให้เห็นในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา” (Mearsheimer and Walt 2007, 292) นั้น แสดงให้เห็นถึงการเตรียมแผนปฏิบัติการกับอิหร่านอยู่แล้วรอดแต่เพียงการตัดสินใจของทำเนียบขาวอย่างเป็นทางการเท่านั้น

แกนนำคนสำคัญของกลุ่มยังได้เขียนบทความสนับสนุนให้ใช้กำลังทางทหารกับอิหร่าน ยกตัวอย่างเช่น งานของ William Kristol ใน *Weekly Standard* (ในเดือนพฤษภาคมปี 2003) ได้เสนอว่า “ปฏิบัติการปลดปล่อยอิรักเป็นสมรภูมียิ่งใหญ่แห่งแรกสำหรับอนาคตของตะวันออกกลาง ...แต่สมรภูมิที่ยิ่งใหญ่ถัดไป ...ย่อมคืออิหร่าน” หรืองานของ Michael Ledeen ใน *Nation Review Online* (ในเดือนเมษายนปี 2003) ที่เสนอว่า “มันไม่มีเวลาอีกต่อไป

แล้วสำหรับวิธีการแก้ไขปัญหาทางการทูต พวกเราจะต้องจัดการบรรดาผู้สนับสนุนการก่อการร้ายตอนนี้และเดี๋ยวนี้อีหร่าน คือ ความเป็นไปได้ของชัยชนะที่ควรค่าแก่การจดจำ เพราะว่าประชาชนชาวอีหร่านแสดงความเกลียดชังระบอบของตนอย่างเปิดเผย และจะต่อสู้อย่างกระตือรือร้น ถ้าหากว่ารัฐบาลสหรัฐอเมริกาสนับสนุนพวกเขาในการต่อสู้ที่เป็นธรรมดังกล่าว” (Mearsheimer and Walt 2007, 292-293) เป็นต้น

ในเดือนพฤษภาคม The American Enterprise Institute (AEI) ร่วมกับองค์กรที่ส่งเสริมอิสราเอล ได้แก่ Foundation for the Defense of Democracies และ The Hudson Institute ได้จัดการประชุมเกี่ยวกับอนาคตของอีหร่าน ผู้ร่วมเสวนาทั้งหมดเป็นผู้ที่สนับสนุนอิสราเอลไม่ว่าจะเป็นศาสตราจารย์ Bernard Lewis, Sam Brownback (วุฒิสมาชิก), Morris Amitay จาก The Jewish Institute for National Security Affairs (JINSA) ซึ่งเป็นอดีตผู้อำนวยการบริหารของ AIPAC, Michael Ledeen จาก AEI เป็นต้น โดยหัวข้อของงานดังกล่าว คือ “ก้าวต่อไปของสหรัฐอเมริกาในการส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยและการเปลี่ยนแปลงระบอบในอีหร่าน?” ซึ่งผู้เข้าร่วมเสวนาได้เสนอไปในทิศทางเดียวกันว่า สหรัฐฯ ควรที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลงระบอบการเมืองแบบรัฐอิสลามให้มาสู่ระบอบประชาธิปไตย (Mearsheimer and Walt 2007, 293) จากที่กล่าวมาเราจะเห็นได้ว่ากลุ่มล็อบบี้อิสราเอลมีบทบาทสำคัญในสรรสร้างวาทกรรมสาธารณะ (public discourse) ผ่านสื่อและเวทีการประชุมต่างๆ

นอกจากนั้นกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลยังประสบความสำเร็จในการทำให้ประธานาธิบดี Bush และผู้นำคนสำคัญของสหรัฐอเมริกาเชื่อว่า การพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์ของอีหร่านเป็นภัยคุกคามอย่าง

ร้ายแรงต่ออิสราเอลและสหรัฐอเมริกาในปี 2006 Bush ได้กล่าวอย่างตรงไปตรงมาว่า “ภัยคุกคามจากอีหร่าน ...มาจากเป้าประสงค์ที่แท้จริงของพวกเขาที่จะทำลายอิสราเอลพันธมิตรที่เข้มแข็งของพวกเรานั้นคือภัยคุกคาม ภัยคุกคามที่จริงจัง ...ข้าพเจ้าได้ตัดสินใจอย่างชัดเจนแล้วว่า เราจะใช้กำลังทางทหารที่จะปกป้องพันธมิตรของเรา นั่นคืออิสราเอล” (Mearsheimer and Walt 2007, 295) ผู้ลงสมัครหาเสียงเลือกตั้งในปี 2008 ทั้งจากพรรครีพับลิกันและเดโมแครตต่างเห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ของ Bush

ในกรณีอีหร่าน กลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้ล็อบบี้ ผู้นำทางการเมืองทั้งฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติจนประสบความสำเร็จในการผลักดันนโยบายต่างประเทศแบบเผด็จชนกับอีหร่านได้อย่างเป็นรูปธรรมซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและอิทธิพลอย่างมหาศาลของกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้เป็นอย่างดี แม้ว่าผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาจะยังไม่ได้ดำเนินนโยบายใช้กำลังทางทหารกับอีหร่านในขณะนี้ก็ตาม

สรุป

จากที่กล่าวมาข้างต้น เราได้เห็นแล้วว่ากลุ่มล็อบบี้อิสราเอลมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องในการเมืองการปกครองและความสัมพันธ์ต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาโดยกลุ่มนี้แตกต่างไปจากกลุ่มล็อบบี้ยิวส์กลุ่มอื่นๆ ในแง่ของอิทธิพลและอำนาจในการเจรจาต่อรองในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยของสหรัฐอเมริกา โดยกลุ่มล็อบบี้อิสราเอลได้เข้าไปมีอิทธิพลต่อชนชั้นนำทางการเมืองทั้งในฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางโดยอาศัยสายสัมพันธ์ส่วนบุคคลและให้ทุนสนับสนุนแก่นักการเมืองในการเลือกตั้งซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเงินทุนจำนวนมาก ใน

ขณะเดียวกันกลุ่มนี้ก็มีเครือข่ายภายในสังคมที่สามารถกำหนดประเด็นสาธารณะให้เป็นไปในทิศทางที่ตนเองต้องการได้มากพอสมควร จากกรณีศึกษาทั้ง 2 กรณีทำให้เราเห็นว่า กระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศหนึ่งๆ ไม่ได้มาจากเพียงเฉพาะผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่ยังมาจากกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มล็อบบี้ยิสต์ในสังคมอเมริกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มล็อบบี้ยิสต์เฮลอีกด้วย ซึ่งผลลัพธ์ของการผลักดันการกำหนดนโยบายต่างประเทศหนึ่งๆ โดยกลุ่ม

ดังกล่าวอาจจะมีทั้งที่ประสบความสำเร็จและความล้มเหลวได้ แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นเราไม่อาจปฏิเสธบทบาทที่สำคัญของกลุ่มล็อบบี้ยิสต์เฮลในการดำเนินนโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้ ซึ่งการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือนโยบายต่างประเทศควรที่จะนำเอาปัจจัยนี้มาร่วมในการศึกษาเพิ่มมากขึ้นต่อไปเพื่อที่จะทลายสถานะ “อันล่องละเมิดมิได้” นี้และเปิดปริมาณพลของการถกเถียงทางวิชาการได้อย่างเสรี

เอกสารอ้างอิง

- Bacevich, Andrew J. 2008. Review Essay. *Diplomacy and Statecraft* 19 (4).
- Chomsky, Noam. 1999. *Fateful Triangle: The United States, Israel and the Palestinians*. London: Pluto Press.
- Colodny, Len, and Tom Shachtman. 2009. *The Forty Years War: The Rise and Fall of the Neocons from Nixon to Obama*. New York: HarperCollins.
- Dershowitz, Alan M. 1991. *Chutzpah*. Boston: Little Brown & Co.
- Dershowitz, Alan M. 2003. *The Case for Israel*. New Jersey: Wiley & Sons.
- Findley, Paul. 1985. Congress and the Pro-Israel Lobby. *Journal of Palestine Studies* 15 (1): 104-13.
- Finkelstein, Norman G. 2000. *The Holocaust Industry*. London: Verso.
- Finkelstein, Norman G. 2005. *Beyond Chutzpah: On the Misuse of Anti-Semitism and the Abuse of History*. Berkeley: University of California Press.
- Fukuyama, Francis. 2006. *After the Neocons: America at the Crossroads*. London: Profile Books.
- Halper, Stefan, and Jonathan Clarke. 2004. *America Alone: The Neoconservatives and the Global Order*. New York: Cambridge University Press.
- Herman, Edward S., and Noam Chomsky. 1994. *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. London: Vintage.
- Khong, Yuen Foong. 2008. Neoconservatism and the Domestic Sources of American Foreign Policy: The Role of Ideas in Operation Iraqi Freedom. in *Foreign Policy Analysis*. Steve Smith, Amelia Hadfield, and Tim Dunne (eds). Oxford: Oxford University Press, 251-68.
- Kristol, William, and Robert Kagan. 1996. Toward a Neo-Reaganite Foreign Policy. *Foreign Affairs* (July-August).
- Kristol, William, and Robert Kagan (eds). 2000. *Present Dangers: Crisis and Opportunity in American Foreign and Defense Policy*. San Francisco: Encounter.
- Lewis, Bernard. 1992. Rethinking the Middle East. *Foreign Affairs* (Fall).

- Mann, James. 2004. *The Rise of Vulcans: The History of Bush's War Cabinet*. New York: Viking.
- Massing, Michael. 2006. The Strom over the Israel Lobby. *The New York Review of Books* 53 (10).
- Mead, Walter Russell. 2007. Jerusalem Syndrome: Decoding the Israel Lobby. *Foreign Affairs* (November-December).
- Mearsheimer, John, and Stephen Walt. 2006. The Israel Lobby. *The London Review of Books* (23 March).
- Mearsheimer, John, and Stephen Walt. 2007. *The Israel Lobby and US Foreign Policy*. London: Penguin Books.
- Mearsheimer, John, and Stephen Walt. 2009. Is It Love or the Lobby? Explaining America's Special Relationship with Israel. *Security Studies* 18: 58-78.
- Organski, A.F.K. 1990. *The \$36 Billion Bargain: Strategy and Politics in US Assistance to Israel*. New York: Columbia University Press.
- Rice, Condoleezza. 2011. *No Higher Honor: A Memoir of My Years in Washington*. New York: Crown Publishers.
- Shlaim, Avi. 1994. *War and Peace in the Middle East*. London: Penguin Books.
- Shlaim, Avi. 2000. *The Iron Wall: Israel and the Arab World*. London: Penguin Books.
- Shlaim, Avi. 2009. *Israel and Palestine*. London and New York: Verso Books.
- Spiegel, Steven L. 1983. Israel as a Strategic Asset. *Commentary* (June).
- Spiegel, Steven L. 1985. *The Other Arab-Israeli Conflict: Making America's Middle East Policy from Truman to Reagan*. Chicago: Chicago University Press.
- Staler, Jerome. 2009. The Two Books of Mearsheimer and Walt. *Security Studies* 18 (1): 4-57.
- Woodward, Bob. 2002. *Bush at War*. New York: Simon and Schuster.